

КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ МУЗИЧНОГО ВИКОНАВСТВА

Комунікаційні технології в сучасній музичній культурі України

Освітній ступінь	Третій освітньо-творчий
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво
Освітньо-творча програма	026 Сценічне мистецтво
Ступінь вищої освіти	Доктор мистецтва
Статус	Вибіркова дисципліна
Семестровий контроль	Екзамен

Курс	2
Семестр	4

ECTS	3
Годин	90
Лекції	20
Семінари	20
Самостійна робота	50

Інформація про викладача

ПІБ	Юник Дмитро Григорович професор, доктор педагогічних наук
Профіль викладача	https://scholar.google.com/citations?hl=ru&authuser=1&user=u7pPS28AAAAJ
e-mail	d.yunyk@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Прискорене збільшення об'єму інформації в умовах бурхливого розвитку цивілізації вимагає від докторів мистецтва в галузі 02 «Культура і Мистецтво», за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво» знання ефективних технологій комунікації у сучасній музичній культурі. Перетворення, що відбуваються в соціумі, великою мірою спричинені розвитком комунікацій і засобів зв'язку, впливом мас-медіа та глобальних комп'ютерних мереж. Комунікація пронизує всі аспекти життя суспільства. XX – XXI століття характеризуються інформаційним бумом, який набуває все нових форм. Екстенсивне розповсюдження інформації в усіх сферах політичного, економічного й соціокультурного життя та вдосконалення процесів сприйняття і обробки інформації на сенсорно-перцептивному та когнітивно-апперцептивному рівнях привели до трансформації людства в новий, більш високо організований тип – «інформаційне суспільство». Стрімкі темпи його розвитку вимагають від науковців культурно-мистецької спрямованості бути в авангарді соціокультурних перетворень. Це можливо тільки за умови успішної діяльності, яка залежить не лише від рівня фахової підготовки комунікаторів, а й від умінь і навичок вербальної та невербальної передачі інформації цільовій аудиторії, самопрезентації, побудови доброзичливих відносин з реципієнтами тощо. Саме тому, реалії підготовки докторів мистецтва культурно-мистецької спрямованості детермінують формування у них здатності застосування ефективних

технологій комунікації у сучасній музичній культурі з урахуванням досягнень психології, фізіології, педагогіки, інформатики та інших галузей науки.

Метою курсу є вивчення комунікаційних технологій у сучасній музичній культурі для їх практичного застосування у процесі донесення інформації реципієнтам на етапі бурхливого розвитку цивілізації.

Завдання курсу:

- розглянути наукову та музично-виконавську комунікацію як соціокультурний феномен сучасності;
- розкрити різні методологічні підходи до визначення поняття «комунікація»;
- обґрунтувати специфіку використання комунікаційних технологій в культурі та музичному мистецтві України на сучасному етапі розвитку цивілізації;
- висвітлити методологію застосування стратегій комунікації в соціокультурних умовах сучасності;
- окреслити комунікативні моделі маніпуляцій у сучасній музичній культурі;
- сформувати уміння та навички саморегуляції процесу передачі інформації реципієнтам під час наукової та музично-виконавської комунікації.

Згідно з вимогами освітньо-творчої програми навчальної дисципліни «Комунікаційні технології в сучасній музичній культурі України» аспіранти повинні **знати:**

- основні поняття теорії комунікації;
- види комунікації;
- стратегії комунікації в соціокультурних умовах сучасності;
- комунікативні моделі маніпуляцій у сучасній музичній культурі;
- прийоми саморегуляції процесу передачі інформації реципієнтам;
- дійові методи підготовки комунікаторів до наукової та музично-виконавської комунікації.

По завершенні вивчення навчальної дисципліни «Комунікаційні технології в сучасній музичній культурі України» аспіранти повинні **вміти:**

- застосовувати найефективніші стратегії наукової та музично-виконавської комунікації;
- створювати оптимальну міру емоційного збудження у процесі наукової та музично-виконавської комунікації;
- артистичними рухами переконливо підсилювати передачі інформації реципієнтам;
- проявляти високий рівень завадостійкості у процесі наукової та музично-виконавської комунікації.

Структура курсу будується на традиційних засадах академічної освіти і спирається на послідовне вивчення когнітивних процесів і специфіки роботи емоційної та вольової сфер особистості. Водночас робиться наголос на усвідомленні механізмів передачі наукової та музично-виконавської інформації реципієнтам, а також на формуванні комплексних умінь і навичок універсальної системи психофізичних дій, спрямованих на створення узагальненого образу уявної моделі донесення інформації до слухачів не з відносно самостійних конструктів, а з об'єднаних їхніх угруповань. Розкривається психологічна структура цих умінь, яку складають мотиваційно-вольовий, операційно-процесуальний та змістово-рефлексивний компоненти. На лекційних та семінарських заняттях доводиться, що формування комплексних умінь комунікаторів потребує цілеспрямованого розвитку кожного їх складника у процесі підготовки до наукової та музично-виконавської комунікації. Програма навчальної дисципліни складається з двох розділів.

1. Комунікація як соціокультурний феномен сучасності
2. Наукова та музично-виконавська комунікація на сучасному етапі розвитку цивілізації.

Для більш ефективної комунікації з аспірантами, а також у період дистанційної форми навчання використовується електронна пошта, Zoom та Google Meet.

Перелік тем

Тема 1. Комунікація та її види в сучасній музичній культурі.

Семінарське заняття. Комунікація та її види в сучасній музичній культурі.

Тема 2. Стратегії комунікації в соціокультурних умовах сучасності.

Семінарське заняття. Стратегії комунікації в соціокультурних умовах сучасності.

Тема 3. Дискурс у теорії комунікації на сучасному етапі розвитку музичної культури.

Семінарське заняття. Дискурс у теорії комунікації на сучасному етапі розвитку музичної культури.

Тема 4. Комунікативні моделі маніпуляцій у сучасній музичній культурі.

- Семінарське заняття. Комунікативні моделі маніпуляцій у сучасній музичній культурі.
- Тема 5. Трикутник Карпмана» в комунікативній теорії маніпуляції.
Семінарське заняття. Трикутник Карпмана» в комунікативній теорії маніпуляції.
- Тема 6. Саморегуляція процесу передачі інформації реципієнтам.
Семінарське заняття. Саморегуляція процесу передачі інформації реципієнтам.
- Тема 7. Готовність комунікаторів до наукової та музично-виконавської комунікації.
Семінарське заняття. Готовність комунікаторів до наукової та музично-виконавської комунікації.
- Тема 8. Міра емоційного збудження комунікаторів у процесі прилюдного виступу.
Семінарське заняття. Міра емоційного збудження комунікаторів у процесі прилюдного виступу.
- Тема 9. Артистизм комунікаторів як базове онтологічне поняття культурології і мистецтвознавства.
Семінарське заняття. Артистизм комунікаторів як базове онтологічне поняття культурології і мистецтвознавства.
- Тема 10. Завадостійкість комунікаторів: зміст, структура та методика формування.
Семінарське заняття. Завадостійкість комунікаторів: зміст, структура та методика формування.

Форми та технології навчання

Лекції, семінарські заняття, есе, диспути, презентації.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу MOODLE.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Кількість балів
1	Відвідування лекцій	10
2	Відвідування семінарських занять	10
3	Участь в обговоренні питань на семінарських заняттях	20
4	Есе за обраною тематикою	30
5	Презентація	30
6	Екзамен	100
7	Всього	200 : 2 =100
	Коефіцієнт	2

Критерії оцінювання знань аспірантів

Оцінка «**відмінно**»: аспірант володіє глибокими і міцними знаннями з технології комунікацій в галузі 02 «Культура і мистецтво», за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво»; може здійснити адекватний аналіз наукової та музично-виконавської комунікації; спроможний робити аргументовані висновки щодо врегулювання конфліктів у процесі комунікації; здатний безпомилково визначати детермінанти застосування найефективніших стратегій комунікації в соціокультурних умовах сучасності.

Оцінка «**добре**»: аспірант допускає погрішності у розкритті змісту технологій комунікацій в галузі 02 «Культура і мистецтво», за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво»; може здійснити адекватний аналіз наукової та музично-виконавської комунікації; спроможний робити аргументовані висновки щодо врегулювання конфліктів у процесі комунікації; здатний безпомилково визначати детермінанти застосування найефективніших стратегій комунікації в соціокультурних умовах сучасності.

Оцінка «**задовільно**»: аспірант допускає погрішності у розкритті змісту технологій комунікацій в галузі 02 «Культура і мистецтво», за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво»; не спроможний здійснити адекватний аналіз наукової та музично-виконавської комунікації; здатний зробити аргументовані висновки щодо врегулювання конфліктів у процесі комунікації; спроможний безпомилково визначати детермінанти застосування найефективніших стратегій комунікації в соціокультурних умовах сучасності.

Оцінка «**незадовільно**»: аспірант погано розуміє зміст технологій комунікацій в галузі 02 «Культура і мистецтво», за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво»; не може здійснити адекватний аналіз наукової та музично-виконавської комунікації; не спроможний робити аргументовані висновки щодо врегулювання конфліктів у процесі комунікації; не здатний безпомилково визначати детермінанти застосування найефективніших стратегій комунікації в соціокультурних умовах сучасності.

Позааудиторні заняття. Передбачається у межах вивчення навчальної дисципліни участь аспірантів у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, круглих столах, музично-виконавських конкурсах тощо.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для здобувачів з особливими освітніми потребами.

Позааудиторні заняття

Передбачається у межах вивчення навчальної дисципліни участь аспірантів у міжнародних та вітчизняних конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах тощо.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Берегова О. Сучасні комунікаційні технології в культурі України: навч. посіб. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2006. 178 с.
2. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / під заг. ред. О. Овчарук. Київ: К.І.С., 2004. С. 47-52. Бебик В. Служби зв'язків з громадськістю // Командор, 1999. Вип. 1. С. 29-32.
3. Білорус О. Право на комунікацію : концепція глобальної комунікаційної політики в інформаційну еру // Віче. 2000. № 2. С. 14-16.
4. Булгакова О. Ю. Психологічна готовність студентів до соціальної взаємодії : Дис. ... д-ра психол. наук: 19.00.07. Одеса, 2019. 586 с.
5. Бучек Л. І. Аналіз емоційної стійкості як прояву особливостей саморегуляції особистості : дис. ... канд. психол. наук: 19.00.01. К., 1993. 110 с
6. Васютинський В. Психологія влади в інтерактивному дискурсі // Незалежний культурологічний часопис. 2003. № 30. С. 62-79.
7. Вейсова З. А. Особенности преодоления нравственных критических ситуаций в зависимости от степени адекватности самооценивания: дисс. ... канд. психол. наук : 19.00.01 / Вейсова Зульфия Алтай. – Баку, 1986. – 183 с.
8. Герсамия И. Е. Проблемы психологии творчества певца: дисс. ... доктора искусствоведения, психологических наук : 17.00.02, 19.00.01 Тбилиси, 1988. 260 с.
9. Дашаківська О. Маніпуляція як легітимна технологія// Незалежний культурологічний часопис. 2003. № 30. С. 122-131.
10. Додонов Б. И. В мире эмоций. К.: Политиздат Украины, 1987. 140 с

11. Донец П. Н. Основы общей теории межкультурной коммуникации: научный статус, понятийный аппарат, языковой и неязыковой аспекты, вопросы этики и дидактики Харьков: Штрих, 2001. 386 с.
12. Землякова Т. В. Емоційний фактор в структурі процесу адаптації : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.01. К., 1996. 193 с.
13. Зязюн І. А. Філософія педагогічної дії : монографія. Черкаси, 2008. 605 с.
14. Ергиев И. Д. Артистизм музыканта-инструменталиста: монография. Одесса : Астропринт, 2014. 284 с.
15. Имедадзе И. В. Категория поведения и теория установки : дисс. ... доктора психол. наук : 19.00.01. Тбилиси, 1989. 341 с.
16. Кокун О. М. Оптимізація адаптаційних можливостей людини: психофізіологічний аспект забезпечення діяльності : монографія. К. : Міленіум, 2004. 265 с.
17. Коновець О. Сучасна періодика в системі наукової комунікації// Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Журналістика. 2008. Вип. 16. С. 9-15.
18. Котова Л. М. Емоційна стійкість як засіб формування інструментально-виконавської надійності у студентів музично-педагогічних факультетів: автореф. канд. пед. наук : 13.00.02 / Котова Ліна Миколаївна. – Мелітополь, 2000. – 18 с.
19. Криницький В. Роль комунікативного простору соціальних мереж у формуванні сучасної слухацької аудиторії // Культурологічна думка. 2016. Вип. 10. С. 27-36.
20. Криштопа І. В. Інтеграція української культурної спадщини у світовий інформаційний простір // Культурна політика в Україні у контексті світових трансформаційних процесів: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Київ: УЦКД, 2001. С. 324-327.
21. Мельникова К. Т. «Паблік рілейшнз» як функція управління в органах державної влади // Актуальні проблеми державного управління. 1998. С. 42.
22. Міжнародний імідж України: міфи і реалії / Аналітична доповідь УЦЕПД // Центр Разумкова, 2000. Київ: Заповіт, 2001. С. 78-115.
23. Морган У. Ситуативная тревога и результативность деятельности // Вопросы психологии. 1990. № 3. С. 155-161.
24. Олексенко Р. І., Васюк Ю. А. Особистість в освітньому середовищі, яке динамічно трансформується. Філософські обрії. 2017. Вип. 37. С. 124-135.
25. Осенко О. К. Наукова комунікація. Київ., 2010. 303 с.
26. Отич О. Мистецтво у системі розвитку творчої індивідуальності майбутнього педагога професійного навчання: теоретичний і методичний аспект : монографія. Чернівці: Земна Буковина, 2007. 751 с.
27. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва: Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін. К.: Освіта України, 2008. 274 с.
28. Почепцов Г. Теорія комунікації. Київ: Наукова думка, 1996. 239 с.
29. Руїс Мендісабаль Л. М. Зв'язки з громадськістю як комунікативний аспект державного управління: дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.01. Київ., 2001. 186 с.
30. Чепелева Н. В. Теоретичне обґрунтування моделі особистості практичного психолога. Психологія: збірник наукових праць. 1998. Вип. III. С. 35-41.
31. Чернявська М. Н. Аксиологічний аспект теорії інтерпретації та проблеми музичної педагогіки : дис. ... канд. мист.: 17.00.03. К., 1996. 122 с
32. Шостром Э. Анти-Карнеги, или Человек-манипулятор. Минск, 1992. 365 с.
33. Юник І. Д. Бренд науково-педагогічного працівника вишу: монографія. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2022. 608 с.
34. Юник Д. Г. Оптимальна міра збудження як регулятор виконавської надійності музикантів-інструменталістів // Наукові записки: зб. наук. статей. Київ, 2006. Вип. LXI (61). С. 184-193.
35. Юник Д. Г. Перспективні напрями вдосконалення самонастройки музикантів-інструменталістів у процесі формування виконавської надійності // Наукові записки: зб. наук. статей. Київ, 2007. Вип. LXV (65). С. 187-197.
36. Юник Д. Г. Завадостійкість як гарант надійної сценічної діяльності музикантів-виконавців // Зб. наук. праць Бердянського держ. пед. ун-ту. Бердянськ: БДПУ, 2008. № 4. С. 262-270.
37. Юник Д. Г. Виконавська надійність музикантів: зміст, структура і методика формування: монографія. Київ: ДАКККиМ, 2009. 338, [2] с.

38. Юник Д. Г. Якісне сприйняття музичної інформації студентом-піаністом як основа її запам'ятовування в процесі підготовки до прилюдних виступів // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 16 : Творча особистість учителя : проблеми теорії і практики : зб. наук. праць. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. Вип. 30 (40). С. 89-93.
39. Юник Д. Г. Парадигма розвитку емоційної стійкості музикантів-інструменталістів у процесі підготовки до сценічної діяльності // Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету ім. Б. Хмельницького // МДПУ ім. Б. Хмельницького. 2018. №1(20). С. 108-114.
40. Юник Д. Г. Психологічні механізми сприймання авторського нотного тексту музичного твору виконавцями-інтерпретаторами // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Київ: НМА України ім. П. І. Чайковського, 2018. №123. С. 17-29.
41. Ян І. Виконавська стабільність піаністів як мистецтвознавський феномен. Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. 2021. № 1 (50). С. 91-106.
42. Ярошенко Т. Еволюція журналу як засобу наукової комунікації: від друкованих видань до оригінальних наукових журналів [Електронний ресурс]. – URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/11906/Yaroshenko_Evolutsiya.pdf?sequence=1&isAllowed=y
43. Antonovsky A. Health, Stress and Coping London: JosseyBass, 2011. 234 p.
44. Blommaert J. Discourse: A Critical Introduction. New York : Cambridge University Press, 2005. 299 p.
45. Boles J. Role Stress Work-Family Conflict and Emotional Exhaustion: Inter-Relationships and Effects on Some Work Related Consequences // Journal of Personal Selling & Sales Management. 2007. №20. P. 17-28.
46. Dijk T. van. Discourse and Context. A Sociocognitive Approach. New York : Cambridge University Press, 2008. 267 p.
47. Handbook on information, consultation and public participation in policy making. «Citizens as partners». Drafted by Marc Gramberger. OECD, 2001. 113 p.
48. McLoughlin Barry J. Getting Your Ideas Across. Making Effective Presentations. Ottawa, ON, Canada: McLoughlin Multi Media Publishing Ltd., 2000. 143 p.
49. Moskvichuk L. The specificity of manifestation of junior schoolchildren's artistic abilities on the lessons of musical art // Zbior artykulow naukowych. Konferencji Miedzynarodowej Naukowo-Praktycznej : Pedagogika. Wspolczesne tendencje w nauce i edukacji. Warszawa : Diamond trading tour, 2016. Str. 141-143.
50. Van Leeuwen Th. Discourse and practice : New Tools for Critical Discourse Analysis. Oxford; New York : Oxford University Press, 2008. 172 p.
51. Occasional Papers in Public Administration and Public Policy / Editor B. Krawchenko, Ukrainian of Public Administration, Office of the President of Ukraine. No 4. Autumn 2000. 55 p.
52. Tsotsos J. A Computational Perspective on Visual Attention . Cambridge, Massachusetts, London, England : The MIT Press, 2011. 328 p.
53. Yunik D. Memory of Subjects of Communication: The Structural and Functional Components // Journal of History Culture and Art Research. – September 2018. Vol. 7. No. 3. P. 469-479. DOI: 10.7596/taksad.v7i3.1707
54. Yunik D. Features of the Formation of an Officer of the Armed Forces as the Sole Leader (Manager) of a Military Organization // International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE). November 2019. Vol. 8. No. 4. P. 9626-9630. DOI:10.35940/ijrte.D9990.118419.
55. Yunik D. Complex Abilities of Communicators and Specificity of Their Formation // Journal of History Culture and Art Research. June 2019. – Vol. 8. No. 2. P. 136-145. DOI: 10.7596/taksad.v8i2.2072
56. Yunik D. Psychological foundations of the functioning of the structural components of the memory of recipients // Management of higher and secondary education: monograph. Atlanta, GA, USA : Scholar's Press, 2020. P. 255-267.
57. Yunik D. Features of the Formation of an Officer of the Armed Forces as the Sole Leader (Manager) of a Military Organization // International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE). – November 2019. Vol. 8. No. 4. P. 9626-9630. DOI:10.35940/ijrte.D9990.118419. Available at: <https://www.ijrte.org/wp-content/uploads/papers/v8i4/D9990118419.pdf>